

Cultura, natura i desenvolupament

Codi: 101258

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Silvia Graciela Álvarez Litben

Correu electrònic: Silvia.Alvarez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Irina Casado Aijón

Prerequisits

Es recomana haver cursat l'assignatura Conceptes Bàsics en Antropologia del Primer Semestre

Objectius

Aquesta assignatura de primer curs, forma part de la Matèria 7 "Camps d'Intervenció de l'Antropologia", àmbit especialitzat en cultura i mediambient que permetrà a l'alumne adquirir competències en aquest camp professional. La matèria ofereix formació que es considera bàsica per a cursar estudis d'Antropologia. Aquesta assignatura manté vincles amb d'altres com Aproximació etnogràfica a la diversitat cultural, Textos i audiovisuals etnogràfics, Antropologia i Intervenció Sociocultural, Antropologia Sociocultural, Conceptes Bàsics, Visions Geogràfiques del Món. En quart curs es lliga amb temes d'assignatures com ara Desenvolupament i Sostenibilitat, Coneixement local i gestió de recursos naturals i Ecologia Humana.

El Descriptor contempla els següents aspectes: estudi comparatiu de conceptualitzacions de la natura. Antropologia orientada a l'anàlisi i la intervenció mediambiental. Aproximació crítica a les pràctiques vers la natura i els models de desenvolupament.

Els objectius formatius són els següents:

Plantejar-se preguntes sobre la relació societat-natura a través del temps i en diferents cultures.

Expressar punts de vista comparatius entre la Societat Occidental i les anomenades "Societats Etnogràfiques"

Analitzar textos, documents, exposicions i audiovisuals considerats all programa.

Competències

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Identificar els processos diversos de relació entre les poblacions humanes i el seu hàbitat.
2. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
3. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
4. Interpretar les relacions entre diferents societats i cultures aplicant els conceptes propis de l'antropologia.
5. Reconèixer el caràcter cultural de les conceptualitzacions de la naturalesa i la societat.

Continguts

1. Antropologia i naturalesa. L'articulació de natura i cultura a les descripcions etnogràfiques. Ecosistemes, significacions culturals i gestió dels recursos. ¿Dicotomia natura-cultura o negociació entre éssers vius? Tractament conceptual de natura i cultura a l'antropologia: l'evolucionisme a l'estructuralisme i de l'ecologia en saber ambiental.

2. El paradigma del desenvolupament. Origen, propostes i pràctiques. Models de naturalesa com constructes socials en el marc de relacions de poder: del colonialisme a l'ecologisme polític. Intervenció mediambiental i models de desenvolupament: causes i conseqüències. ¿Drets de la natura?

3. Conceptes a construir: ambient, paisatge cultural, patrimoni natural, ecodesenvolupament, etnodesenvolupament, biocultura, seguretat alimentària, sumak kawsay o bon viure, decreixement, felicitat interior bruta.

Metodologia

Durant l'assignatura es realitzaran:

Classes teòriques i pràctiques dirigides per la professora.

Cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs.

Avaluació escrita.

Això mitjançant:

Classes teòriques i pràctiques amb suport de TIC i debat en grup.

Presentació d'experiències pràctiques de intervenció sociocultural i ambiental.

Visionat i debat d'audiovisuals i textos a partir d'una guia per a la seva anàlisi.

Lectura, anàlisi i redacció de treballs escrits.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases teoricas y visionado de documentales	50	2	1, 3, 4, 5
Estudio de textos, preparacion de trabajos y debates, organizacion y apuntes de clases.	75	3	1, 2, 3, 4, 5

Tipus: Supervisades

Debates en clase de textos, documentales, casos del mundo contemporaneo. 25 1 1, 2, 3, 4, 5
Tutorías individuales.

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de manera processual, a través de diverses proves (assaig escrit) basades en les classes, lectures obligatòries, conferències, amb un valor total de 50%, treballs escrits basats en interpretació de vídeos o materials de mitjans de comunicació massiva (30%) i participació en aula amb vinculació de lectures, conferències i vídeos (20%).

Per superar l'assignatura cal aprovar el 70% de les activitats programades.

Es considera "No Avaluable" aquell alumne/a que no superi el 70% les proves escrites.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació oral i debat de texts i videos individuals i treball en grup	20	0	0	1, 2, 3, 4, 5
Prova escrita	30	0	0	1, 2, 3, 4, 5
Treballs individuals i en grup	50	0	0	1, 2, 3, 4, 5

Bibliografia

Balée, William,

1989 La cultura dels boscos de l'Amazònia, *Avenços en botànica conòmica* 7: 1-21.

Buxó, M.J. *Cultura y ecología en las sociedades primitivas*. Mitrea. Barcelona, 1983

Escobar, Arturo y Álvaro Pedrosa

1996 Conclusión: Globalización, posdesarrollo y pluriculturalismo, en: *Pacífico ¿Desarrollo o diversidad?*

Estado, capital y movimientos sociales en el Pacífico colombiano. Arturo Escobar y Álvaro Pedrosa (invs.).

Cerec y Ecofondo. Santafé de Bogota.

Jackson, Jane

1996 ¿Existe una manera de hablar sobre hacer cultura sin hacer enemigos?, en: F. Santos Granero (comp), *Globalización y cambio en la Amazonía indígena*, Vol. I, Flacso-Biblioteca Abya-Yala N°37, Quito, pp.439-472.

Juliano, D., "Un Dios a nuestra imagen y semejanza: el mito del buen colonizador", en: *V Centenario del descubrimiento: historia de un genocidio*, *Langaik*, 1988 (11):17-27.

Kottak, Conrad Phillip *Antropología cultural*, McGraw Hill, undécima edición, 2006.

Latouche, Serge

2009 *Manifiesto de la Red por el Postdesarrollo*, en: *Decrecimiento y posdesarrollo. El pensamiento creativo contra la economía del absurdo*, *El Viejo Topo*, Barcelona.

Leff, E.

2002 *Saber ambiental: Sustentabilidad, racionalidad, complejidad, poder*. Siglo XXI

Llistar Bosch, David

2009 *Anticooperación ambiental y deuda ecológica*, en: *Anticooperación. Interferencias Norte-Sur. Los problemas del Sur no se resuelven con más Ayuda internacional*. *Icaria 309 Antrazyt Relaciones Norte-Sur*, Barcelona 2009.

Andreu Viola (comp.) *Antropología del Desarrollo. Teorías y estudios etnográficos en America Latina*, Paidós eds, Barcelona.